

27. april 2020

Henvendelse til miljø- og fødevareudvalget fra Dansk Producentansvar

I forbindelse med behandlingen af L112 vedr. lovforslaget om revideret miljøbeskyttelseslov, ønsker vi fra Dansk Producentansvar (DPA) at henlede opmærksomheden på nogle områder, hvor udbyttet af lovgivningen kan optimeres vedrørende producentansvaret. Vi har tre konkrete forslag, og derudover vil vi gerne henlede udvalgets opmærksomhed på, at der synes at udestå nogle særlige overvejelser, før lovgivningen udmøntes på bekendtgørelsesniveau.

Det drejer sig om:

1. Forslag til placering af administrationen af producentansvaret for emballage
2. Forslag til forenkling af indberetningen for bærbare batterier i Danmark
3. Intensivering af indsatsen mod free-ridere
4. Forenkling af datahåndtering

1. Forslag til placering af dataadministrationen af producentansvaret for emballage

Producentansvaret på emballage kan udnytte eksisterende koncepter fra de øvrige producentansvar. DPA har allerede medvirket til at implementere de nuværende producentansvarsområder for elektronik, batterier og biler. Organiseringen og datasystemerne kan med fordel genbruges, når producentansvaret for emballage skal implementeres. DPA tilbyder at udfylde rollen, som en central aktør, der kan vidensdele, etablere og opbygge de tværgående systemer til dataindsamling, data som kan deles med virksomheder og myndigheder.

Forslag:

Vi foreslår, at DPA også kommer til at spille en central rolle i at håndtere dataadministrationen af producentansvaret for emballage svarende til opgaven på elektronikområdet. F.eks. ved at Miljøstyrelsen uddelegerer kompetencen til at træffe afgørelser i tvivlsspørgsmål om hvilke producenter der er omfattet, om specifikke emballager tilhører erhvervs- eller husholdningsaffaldet, indsats mod free-ridere o.lign. Således udnyttes den viden og de kompetencer, som DPA allerede har til at skabe synergi på området. Dertil er der brug for et producentregister til at verificere data fra kollektivordningen og eventuelle producenter uden for kollektivordningen, og indrapportere disse til myndigheder i DK og EU.

Begrundelse:

Der er gode muligheder for synergi med det kommende producentansvar for emballage, fordi det bl.a. vil omfatte en række af de virksomheder, der i forvejen har et producentansvar inden for elektronik og batterier, som DPA i forvejen har kontakt til.

Kommunerne, som har myndighedsansvaret for indsamling af affald fra borgerne, skal formentlig også håndtere den borgernære del af indsamlingen af borgernes emballager. For at sikre sammenhæng i data gennem hele producentansvarssystemet, fra produktion til genanvendelse, bør DPA inddrages i en fremtidig koordinationsenhed for emballage på lige fod med producenter, kommuner og staten.

DPA har allerede en grundlæggende it-infrastruktur, og har opbygget en betydelig kompetence fra de øvrige producentansvarsområder. Dette kan med fordel benyttes til at modtage data fra nye producentansvars-områder. Derfor bør en enhver kollektiv ordning fødes med IT-infrastruktur der kan tale sammen med den eksisterende fra DPA. På den måde kan DPA modtage alle de relevante data uden at producenter skal belastes af dobbeltrapportering. Det vil være forbundet med betydelige stordriftsfordele, at virksomhederne kan opfylde deres forpligtigelser mht. registrerings- og indberetningskrav og søge vejledning ét sted, evt. gennem én indgang.

Hele provenuet ved at udnytte DPA's kompetencer og systemer i producentansvaret vil tilgå virksomhederne og myndigheder, fordi DPA er en non-profitvirksomhed. DPA er derved en neutral katalysator i processerne med en tæt kontakt til Miljøstyrelsen og Miljø- og Fødevareministeriet og til virksomhederne.

2. Forslag til forenkling af producentansvaret for bærbare batterier i Danmark

Da producentansvaret for batterier blev implementeret i 2009/2010 blev der for de såkaldte bærbare batterier etableret et særligt system for registrering af virksomhederne hos Erhvervsstyrelsen og indberetning af de solgte batterier via SKAT. For alle øvrige indberetninger sker alle indberetningen hos DPA. Denne proces adskiller sig for hele resten af producentansvarsområderne, idet registrering og indberetning går direkte til producentansvarsregistret. Med den nuværende lovgivning er der desværre opstået en konkurrenceforvridning, fordi kun danske virksomheder kan registrere sig og indberette til Erhvervsstyrelsen og SKAT. De udenlandske virksomheder kan ikke opfylde deres producentansvar, hvorved deres forpligtelser overvælttes på danske virksomheder. Derfor har virksomheder og brancheorganisationerne lige siden etableringen foreslået en ændring af dette system.

Der blev i 2009/2010 ligeledes indført en bestemmelse om, at virksomhederne skal gennemføre mindre oplysningskampagner overfor borgerne, for at øge indsamlingen af bærbare batterier. Disse aktiviteter kan gennemføres af producenten selv eller af en 3. part. Det har ført til forskellige små og ineffektive kampagner, hvorfor virksomheder og brancheorganisationer mener, at det vil være mere effektivt at samle kampagneaktiviteterne hos én central instans i dette tilfælde DPA.

Forslag:

Vi foreslår, at producenterne indberetning af bærbare batterier fremover sker til DPA, samt at en række af de aktiviteter, der varetages af andre aktører overføres til DPA, herunder at gennemføre centrale informationskampagner for indsamling af bærbare batterier.

Begrundelse:

Ved at henlægge både registrering og indberetningen til DPA, vil der kunne opnås en betydelig strukturel forbedring af producentansvaret for bærbare batterier. Forslaget vil tillige indebære markante ressourcemæssige besparelser for både myndigheder og producenterne, fordi der ikke skal indberettes til 3 instanser (Erhvervsstyrelsen, Skattestyrelsen og DPA), men herefter kun til DPA. Det betyder også at indberetningen kommer til at følge samme spor, som de øvrige producentansvarsområder.

Med forslaget vil også udenlandske virksomheder kunne indberette deres mængder af bærbare batterier til DPA på lige fod med de danske virksomheder, hvorved konkurrenceforvridning undgås.

3. Intensivering af indsatsen mod free-ridere

Det positive fokus på producentansvaret og den cirkulære omstilling forsvinder, når nogle virksomheder ikke påtager sig forpligtelserne. En del virksomheder unddrager sig deres producentansvar og lader forpligtelserne henligge til de lovlydige virksomheder.

Derfor er der behov for øget information om producentansvaret, opprioritering af tilsynet samt skærpede sanktionsmuligheder, således at lovgivningen kan komme til at virke præventivt, overfor de virksomheder der agerer ulovligt.

Det er i strid med lovgivningen, når virksomheder køber produkter fra andre virksomheder, der ikke har taget deres producentansvar. Kommuner, regioner og statsinstitutioner er blandt de organisationer, der indimellem indkøber elektrisk udstyr og batterier fra virksomheder, der ikke opfylder producentansvaret.

Forslag:

Tilsynsaktiviteterne hos Miljøstyrelsen opprioriteres, og bødeniveauet for overtrædelse af producentansvarsreglerne forøges markant, således at straffen for free-ridere overstiger 'besparelsen' ved ikke at overholde gældende regler.

Begrundelse:

Forslagene vil stoppe den konkurrenceforvridning der i dag er mellem virksomhederne, hvor de lovlydige virksomheder reelt betaler for, at andre virksomheder unddrager sig deres forpligtelser.

4. Forenkling af datarapportering

I dag leverer producenter data for både markedsførte, indsamlede og behandlede mængder til DPA, som leverer de samlede data til Miljøstyrelsen. Det er et enkelt system for producenterne. Desværre er der sket det, at Miljøstyrelsen har etableret et system, hvor producenterne også skal indberette de indsamlede og behandlede mængder til Affaldsdatasystemet i Miljøstyrelsen. Dette er unødvendigt og uhensigtsmæssigt, da det giver producenterne dobbeltarbejde.

Forslag:

For at sikre en forenklet datahåndtering foreslår vi, at anvende et fælles IT-system - 'Single Point of Contact', hvor alle virksomheder omfattet af et eksisterende og kommende producentansvar indberetter deres data og kan henvende sig, hvis de har brug for vejledning. DPA kan således sikre dataoverførsel af

relevante oplysninger til Affaldsdatasystemet (ADS). Det vil forenkle producenteres datalevering, og samtidig vil DPA på en effektiv måde kunne understøtte nye cirkulære forretningsmodeller hos virksomhederne med et vigtigt datagrundlag.

Begrundelse:

Ministeriet, Miljøstyrelsen og producenterne vil kunne drage fordel af, at de kan koordinere aktiviteterne på mange områder med én central aktør, sådan som det allerede med succes sker i forbindelse med det nuværende producentansvar for elektronik, batterier og biler.

Når data er samlet i DPA, bliver de, med meget kort behandlingstid, kvalitetssikret, klargjort og overført til Miljøstyrelsen, til brug for rapportering til EU-Kommissionen, EUROSTAT m.fl. Data kan også indlæses i Affaldsdatasystemet, nøjagtigt i det format, som Miljøstyrelsen ønsker. Det er ved seneste revision af de seks Europæiske direktiver en realitet, at Kommissionen fremadrettet vil kræve datarapportering med langt kortere intervaller end i dag. Så også på dette område er der stordriftsfordele for Miljøstyrelsen, som ikke skal etablere flere parallelle systemer til dataopsamling.

Fakta om DPA:

Dansk Producentansvar – eller i kort form DPA er en selvejende institution, som er oprettet i medfør af miljøbeskyttelsesloven. Bestyrelsen i DPA består af repræsentanter for de største danske brancheforeninger inden for de områder, der er berørt af producentansvar, f.eks. DI og Dansk Erhverv.

DPA's formål er på non-profitvilkår, at udvikle og drive administrationen af det lovpligtige producentansvar på en enkel og konkurrenceneutral måde for de berørte markedsaktører. DPA varetager i dag de administrative opgaver for producentansvaret for 3 områder; elektrisk udstyr, batterier og biler.

DPA driver bl.a. det centrale producentregister i Danmark og løser en lang række andre områder, der vedrører producentansvaret.

Siden etableringen i 2005 har DPA opbygget viden og erfaringer om cirkulær økonomi og producentansvar, idet producentansvaret i sin grundlæggende konstruktion er bygger på det cirkulære tankesæt.

DPA har opbygget relationer til sektorens aktører producenter, genvindingsvirksomheder, kommuner og udenlandske virksomheder og offentlige instanser.

Med venlig hilsen
Bestyrelse og direktion

Ole Sohn, Bestyrelsesformand
Karin Klitgaard, DI, Næstformand
Johnny Bøwig, Direktør

Dansk Producentansvars System
Vesterbrogade 6 D, 4. sal
DK – 1620 København V

Telefon: +45 3915 5161 - E-mail: info@dpa-system.dk - website: www.dpa-system.dk